

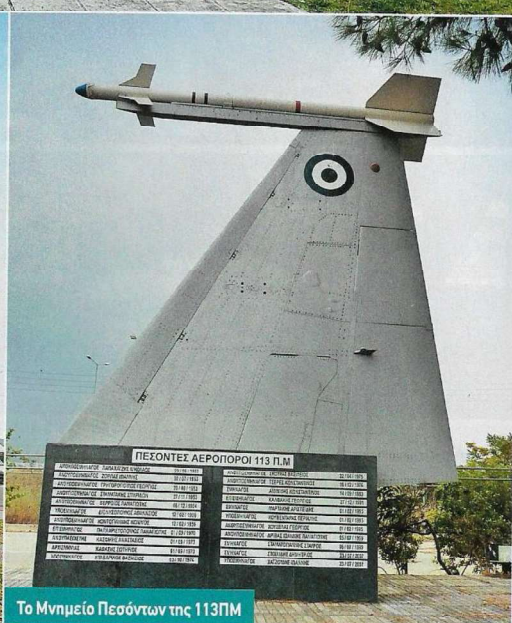
113ΠΜ, εκτίθε εναργέως αεροσκάφη

F-5B «70-1613» και F-5A «69-7174»

F-5B «70-1612», το μοναδικό αεροσκάφος της 113ΠΜ που εκτίθεται σε πυλώνα.

Το Μνημείο Πεσόντων της 113ΠΜ

Όποιος φίλος της Πολεμικής μας Αεροπορίας είχε την τύχη να ζει στη Θεσσαλονίκη τις δεκαετίες 80 και 90, θυμάται σίγουρα τα C-47A/B του 355/1ΣΤΜ της Αεροπορικής Βάσης ΣΕΔΕΣ, τα T-33A της 221ΜΕΕ και τα F-5A/B, RF-5A και NF-5A/B της 343ΜΑΗ (μετέπειτα 343ΜΔ/Β) που επιχειρούσαν από την 113ΠΜ, να ομορφαίνουν με την ξεχωριστή τους σιλουέτα τον μακεδονικό ουρανό και να διαχέουν πάνω από τον θερμαϊκό κόλπο τον αλησμόνητο ήχο των κινητήρων τους. Οι πιο μυημένοι -ή πορωμένοι!- απολάμβαναν τα αεροπλάνα και με μια τρίτη αίσθηση, την όσφρηση, αρκεί να είχαν τον χρόνο (αφού η διάθεση ποτέ δεν έλειπε)

να βρεθούν έξω από την 113ΠΜ στη Μίκρα, για να τους πλημμυρίσει η μυρωδιά του καμένου αεροπορικού καυσίμου των αεριωθούμενων, κυρίως κατά την απογείωση...

Σήμερα αυτά τα εκπαιδευτικά και μαχητικά αεριωθούμενα της ΠΑ είναι πια παρελθόν για τον ουρανό της Θεσσαλονίκης, όχι όμως και για την 113ΠΜ.

Οι απόμαχοι «Μαχητές της Ελευθερίας» (Freedom Fighter) είναι πάλι εκεί, δίπλα στους γνώριμους διαδρόμους απογείωσης και τα shelter τους, σιωπηλοί αλλά γεμάτοι αναμνήσεις και δάφνες που έδρεψαν

ΑΒ Μίκρας, εκτός ενεργείας αεροσκάφη ΠΟΛΕΜΩΝΤΑΣ ΤΗ ΛΗΘΗ ΣΤΗΝ 113ΠΜ

Στο τρίτο μέρος της σειράς άρθρων μας «Πολεμώντας τη λήθη», μετά την επίσκεψή μας στην 110ΠΜ (Π&Δ Νο366) και την 111ΠΜ (Π&Δ Νο 370), βρεθήκαμε στην Αεροπορική Βάση Μίκρας και την 113 Πτέρυγα Μάχης για να εξερευνήσουμε τους εκεί αεροπορικούς θησαυρούς. Η παρούσα αναφορά συμπληρώνει και το παλαιότερο άρθρο μας για την ΑΒ ΣΕΔΕΣ (Π&Δ Νο 346).

Κείμενο-φωτογραφίες: Θέμης Βρανάς

στα τριάντα έξι χρόνια υπεράσπισης της εθνικής μας κυριαρχίας πάνω από το Αιγαίο.

Πέντε από αυτούς βρίσκονται συντηρημένοι σε έκθεση σε διάφορα μέρη της 113ΠΜ.

Πέραν αυτών, δεκατέσσερα ακόμη F-5A, έξι F-5B, ένα RF-5A και ένα NF-5A βρίσκονται στην Πτέρυγα, τα περισσότερα σε πολύ καλή εξωτερική κατάσταση. Στην 113ΠΜ αναπαύονται F-5 που αποκτήθηκαν από τις ΗΠΑ, το Ιράν, την Ιορδανία ή την Ολλανδία και απουσιάζουν μόνο αεροσκάφη που αποκτήθηκαν από τη Νορβηγία! Η ίδια ποικιλία παρατηρείται και στους χρωματισμούς τους: «ασημένια», με παραλληλαγ Βιετνάμ (SEA), μπλε του Αιγαίου, με παραλληλαγή ερήμου, γκριζα, με καμουφλάζ τύπου F-16 και Mirage 2000· μόνη απόουσα η πειραματική διχρωμία των NF-5A!

Η 113ΠΜ λειτουργήσε ως δεξαμενή άντλησης αεροσκαφών F-5 που παραχωρήθηκαν για έκθεση σε διάφορους Δήμους της Ελλάδας, όπως ακριβώς η πρώην 132ΣΜ (νυν Αεροπορικό Φυλάκιο Αγρινίου) για τα F/RF-104G. Το τελευταίο αεροσκάφος που έφυγε από την 113ΠΜ τον Σεπτέμβριο του 2016 για έκθεση στο Γ' Σώμα Στρατού/NRDC-GR στην πόλη της Θεσσαλονίκης -πραγματικά σε αξιοζήλευτη κατάσταση- είναι

το F-5A «70-1380». Συντηρήθηκε και μετακινήθηκε με τη σύμφραξη του Συνλόγου Ιστορικών Στρατιωτικών Οχημάτων (Σ.Ι.Σ.Ο.) της 113ΠΜ και του Γ' ΣΣ/NRDC-GR.

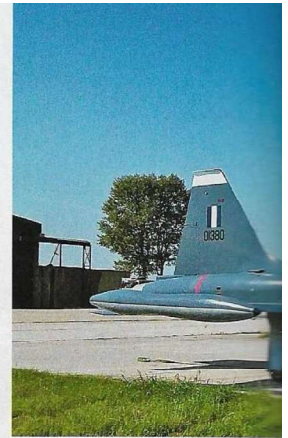
Το πρώτο εκτός ενεργείας αεροσκάφος που συναντά ο επισκέπτης της 113ΠΜ είναι το F-5B «70-1612», το μοναδικό της Πτέρυγας που εκτίθεται σε πυλώνα, έχοντας προηγουμένως υπηρετήσει με την (τότε) Αυτοκρατορική Ιρανική Αεροπορία IIAF (Imperial Iranian Air Force) και τη Βασιλική Ιορδανική Αεροπορία RJAF (Royal Jordanian Air Force), πριν παραδοθεί στην ΠΑ τον Νοέμβριο του 1983. Παρέμεινε σε υπηρεσία μέχρι τα μέσα του 1996, στη συνέχεια βγήκε εκτός ενεργείας και είναι τοποθετημένο στο σημείο που βρίσκεται μέχρι σήμερα τουλάχιστον από τον Φεβρουάριο του 2006.

Δίπλα στην παλαιά πύλη της 113ΠΜ βρίσκουμε σε άψογη κατάσταση το RF-5A «69-7167». Είναι εξαιρετικά βαμμένο με το αρχικό «ασημί» χρώμα των RF-5A και τις πορτοκαλί επιφάνειες σε πτέρυγες και άτρακτο. Η αυθεντική βαφή έβαλε τέλος σε μια υπερδεκαετή περίοδο έκθεσης του συγκεκριμένου RF-5A με ένα μίγμα επεξεργασμένων χρωματισμών που έφεραν ελληνικά F/RF-5A. Παρά τις αναμφισβήτητες καλές προθέσεις του εμπνευστή του «μικτού» χρωματισμού, το αισθητικό αποτέλε-

ΙΣΤΟΡΙΑ | ΠΣΠΜ, εκτός ενεργείας αεροσκάφη

Σε άψογη κατάσταση το RF-5A «69-7167»

C-47A «49-2622» ΠΟΣΕΙΔΩΝ

F-5A «63-8420» (Αναγραφή στο κάθετο σταθερό «63420»)

RF-5A «69-7173». Διακρίνονται τα απομεινάρια των μέτρων προστασίας για μακρά αποθήκευση.

αμα, κατά τον γράφοντα, αδικούσε τόσο την προσπάθεια όσο και το ίδιο το αεροπλάνο.

Σε μικρή απόσταση βρίσκεται το **F-84F «52-6866»**, αεροσκάφος που ήλθε από το ΣΕΔΕΣ την περίοδο 1991-1992 και έχει ένα πολύ ιδιαίτερο χαρακτηριστικό που το ξεχωρίζει από τα υπόλοιπα σωζόμενα Thunderstreak στην Ελλάδα: στο πίσω ραχιαίο τμήμα της ατράκτου του διασπείρει ακόμη την κεραία επικοινωνιών που έφεραν τα αεροσκάφη πυρηνικής κρούσης της USAF. Θα ήταν ευτυχές έργο να τύχει και αυτό της ίδιας φροντίδας με το RF-5A και να βαφτεί «ασημένιο» με τις ρίγες και το μοιρόσημο της 340ΜΔ/Β στην άτρακτό του, μιας και είναι αυθεντικό αεροσκάφος της Μοίρας!

Μηροστά στο Διοικητήριο εκτίθενται το **F-5B «70-1613»** και το **F-5A «69-7174»** *Μαχητής της Ελευθερίας* (και τα δύο πρώην ΙΙΑΦ και RJAF). Το συγκεκριμένο F-5A βάφτηκε ειδικά για την τελετή απόσυρσης των ελληνικών F-5 που έγινε στη Μίκρα στις 29 Μαρτίου 2001 και ήταν ένα από τα πέντε αεροσκάφη του τύπου που πέταξαν εκείνη την ημέρα (F-5A «69-7174», «70-1379», «70-1380» και F-5B «70-1608», «70-1609»). Πρέπει να τονιστεί ότι είναι το μοναδικό F-5 που βάφτηκε με αυθεντική επετειακή βαφή στη Θεσσαλονίκη.

Λίγα χρόνια αργότερα, το 2003, υπήρξε μια «έκρηξη» παράξενων χρωματισμών σε εκτός ενεργείας F-5 στη Μίκρα, οι οποίοι δεν είχαν την παραμικρή σχέση με αυθεντική ή επετειακή βαφή αεροσκάφους που υπηρέτησε στην ΠΑ. Το «δυστύχημα» είναι ότι αεροσκάφη με αυτά τα

F-5A «70-1380» (9/2016, φωτογραφία Γεώργιος Αθανασιάδης)

F-5A «70-1380» (8/2016, σήμερα πλέον σε έκθεση στο Γ' Σώμα Στρατού/NRDC-CR)

F-84F «52-6886». Προσέξτε την κεραία επικοινωνιών στο πίσω ραχιαίο τμήμα της ατράκτου που έφεραν τα αεροσκάφη πυρηνικής κρούσης της USAF

F-5A «64-13367»

F-5A «68-9075»

φантаκερά αλλά μη αυθεντικά χρώματα επιλέχθηκαν για έκθεση σε διάφορους Δήμους στην Ελλάδα, δίνοντας τη λανθασμένη εντύπωση στον παρατηρητή ότι έτσι ήταν βαμμένα και κατά την επιχειρησιακή τους ζωή. Αφήνοντας πίσω μας το Διοικητήριο εισερχόμαστε στον χώρο των υπόστεγων και καταφυγίων της Πτέρυγας όπου βρίσκονται σε απόθεση **δευκαέξι F-5A/B και ένα RF-5A**. Όλα τους ανήκουν στην ομάδα των δεκαεννέα αεροσκαφών που δέχτηκαν ειδική αντιδιαβρωτική φροντίδα και ετέθησαν σε αποθήκευση σε στεγασμένους χώρους αμέσως μετά την απόσυρση του τύπου τον Μάρτιο του 2001. Πληροφορίες εκείνης της περιόδου ήθελαν την ΠΑ να σκέφτεται από το 1999 την προμήθεια καναδικών CF-5A/D σε ρόλο LIFT (Lead In Fighter Trainer) και πιθανή αξιοποίηση των αποθηκευμένων αεροσκαφών ως πηγή ανταλλακτικών, κάτι που τελικά δεν έγινε. Έτσι, το 2007 καταργήθηκαν τα μέτρα προστασίας τους και έκτοτε βρίσκονται σε απόθεση ακριβώς όπως και τα υπόλοιπα ομοιότυπά τους. Αναγνωρίζονται πολύ εύκολα από τα ίχνη της αντιδια-

F-5A «63-8422»

βρωτικής προστασίας κυρίως στην άτρακτό τους.

Ανάμεσά τους θα συναντήσουμε δύο ξεχωριστά διθέσια εκπαιδευτικά, το «64-13378», ένα από τα πρώτα F-5B που παρέλαβε η Αεροπορία μας, και το «68-9092», το αεροπλάνο της 341ΜΑΗ με το οποίο **πέταξε ο Κώστας Καββαθός το 1983**, στην πρώτη πτήση Έλληνα δημοσιογράφου με μαχητικό της ΠΑ, η οποία μάγεψε όλους τους λάτρεις της Πολεμικής μας Αεροπορίας μέσα από τις σελίδες της ΠΔΔ!

Το μόνο αεροπλάνο που βρίσκεται μέσα σε υπόστεγο στην 113ΠΜ είναι αυτό που κατά τον γράφοντα αποτελεί το πιο ιστορικό αεροπλάνο της ΠΑ, το **C-47A Skytrain/Dakota «49-2622» ΠΟΣΕΙΔΩΝ**. Βετεράνος του Β' ΠΠ (USAAF), του Πολέμου της Κορέας (13^ο Σμήνος ΕΒΑ) και της αποστολής στο Κονγκό (ΟΗΕ), ήταν το τελευταίο στρατιωτικό επιχειρησιακό C-47 στην Ευρώπη, έχοντας κάνει τη στερνή του προσγείωση στην 113ΠΜ τον Οκτώβριο του 2008. Αν και προ δεκαετίας είχε ανακοινωθεί από την ηγεσία της ΠΑ ότι θα παραμείνει σε πλήρη κατάσταση ενταγμένο στο υπό ίδρυση Σμήνος Αεροπορικής Κληρονομιάς, η οικονομική κρίση ανέβαλε αυτή την τόσο εύστοχη και επιτακτική κίνηση. Η φροντίδα όμως που δέχεται ο ΠΟΣΕΙΔΩΝ από το προσωπικό της 113ΠΜ φανε-

ρώνει ξεκάθαρα τον σεβασμό που δείχνει η Πολεμική Αεροπορία προς αυτόν, γεγονός που αφήνει μια χαραμάδα αισιοδοξίας ότι ίσως κάποια στιγμή τον καμαρώσουμε ξανά εκεί ψηλά όπου ανήκει!

Απομονωμένα σε μια γωνιά του αεροδρομίου, συντροφιά με την άτρακτο ενός Canadair CL-415, συναντούμε τέσσερα από τα πρώτα F-5A που τέθηκαν εκτός ενεργείας στην 113ΠΜ την περίοδο 1992-1993, τα «63-8409», «63-8419», «66-9135» και «68-9068». Αυτό που σίγουρα μαγνητίζει το βλέμμα είναι το «68-9068» με τον πολύ ιδιόρρυθμο χρωματισμό του, ενώ είναι το μοναδικό ιρανικό F-5A στη Μίκρα που δεν υπηρέτησε και στην RJAF. Στο διάστημα που μεσουδύβησε από το καλοκαίρι του 2006 μέχρι το καλοκαίρι του 2007 απέκτησε τον πολύ «προχωρημένο» διάκοσμο graffiti που φέρει μέχρι σήμερα. Αν' όσο είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, το αεροσκάφος παραδόθηκε ως «καμβός» σε μαθητές Λυκείου, ίσως στο πλαίσιο κάποιας δράσης για τη γιορτή της ΠΑ τον Νοέμβριο του 2006.

Στον ίδιο χώρο με τα τέσσερα παλαιά F-5A θα βρούμε το **NF-5A «3012»** που αποσύρθηκε μαζί με όλα τα υπόλοιπα NF-5A της ΠΑ το 1997.

F-5A «70-1398»

F-5B «64-13378» (φέρει στο κάθετο σταθερό την ονομασία ΠΟΝΤΟΣ από τα αριστερά και ΑΡΗΣ από τα δεξιά).

F-5A «66-9164»

F-5B «68-9092». Το αεροπλάνο της 341 ΜΑΗ με το οποίο πέταξε ο Κώστας Καββαθός το 1983, στην πρώτη πτήση Έλληνα δημοσιογράφου με μαχητικό της ΠΑ.

Σε μικρή απόσταση από αυτή την ομάδα αεροσκαφών βρίσκονται το **F-5B «66-9230»** και το **C-47B «ΚΡ255»**.

Το «66-9230» πρωταγωνίστησε σε ένα πολύ περίεργο συμβάν το καλοκαίρι του 1992, όταν λόγω τεχνικής βλάβης εγκαταλείφθηκε από τους χειριστές του στον αέρα και από καθαρή τύχη προσγειώθηκε ακυβέρνητο με την κοιλιά, σχεδόν άθικτο, στην παραλία της Επανομής! Η δοκός εκτόξευσης του πρόσθιου εκτασασμένου καθίσματος διακρίνεται ακόμη σε αναπτυγμένη θέση!

Το «ΚΡ255» είναι ένα ακόμη αεροπλάνο με σπάνια και ουσιαστικά άγνωστη προσφορά στην Πολεμική μας Αεροπορία, αφού τις δεκαετίες του 60 και του 70 χρησιμοποιήθηκε ως αεροπλάνο συλλογής πληροφοριών (ELINT).

Σύμφωνα με μαρτυρία μέλους του πληρώματος, το «ΚΡ255» περιπολούσε στα όρια του ελληνικού FIR (Flight Information Region) και συνέλεγε πληροφορίες χρήσιμες τόσο σε εθνικό όσο και σε συμμαχικό επίπεδο. Η παρουσία διαφόρων κεραιών που εξέιχαν από την άτρακτο μαρτυρούσαν αυτό τον ρόλο του, ενώ η καμπίνα ήταν έτσι διαμορφωμένη ώστε να φιλοξενεί έξι έδρανα με εξειδικευμένες συσκευές πάνω

τους και αντίστοιχο αριθμό καθισμάτων για τους χειριστές τους.

Στην πίστα της 113ΠΜ συναντούμε δύο ακόμη αποσυρμένα αεροσκάφη, τα οποία είχαν αναλάβει ρόλο στατικού εκθέματος κατά τον εορτασμό της Πολεμικής μας Αεροπορίας τον Νοέμβριο, το **NF-5A «3069»** και το **F-4E SRA «67-0345»**.

Το NF-5A είχε συντηρηθεί από το 2010 με προοπτική να παραχωρηθεί στο Πολεμικό Μουσείο Χανίων. Για άγνωστους λόγους όμως παρέμεινε στη Θεσσαλονίκη και, λόγω της άψογης εμφάνισής του, επιλέχθηκε ως στατικό έκθεμα.

Το Phantom προσγειώθηκε για απόθεση στην 113ΠΜ στις 29 Μαΐου

F-5A «63-8412»

F-5B «70-1609»

ΙΣΤΟΡΙΑ | Π3ΠΜ, εκτός ενεργείας αεροσκάφη

F-5B «70-1611»

F-5A «63-8409»

2006 και είναι το τελευταίο F-4E SRA που έσβησε για πάντα τους κινητήρες του.

Εκτός όμως από τα υπέροχα αεροσκάφη που συναντήσαμε στην 113ΠΜ, μια ακόμη αξέχαστη εμπειρία μας εξεπλήχξε και μας συγκίνησε.

Δίπλα όμως στο C-47B «ΚΡ255» βρίσκονται δεκάδες υποπτερυγικοί φορείς ανάρτησης δεξαμενών καυσίμου, βομβών και ρουκετών αεροσκαφών F-5. Μια ηρωική παρατήρηση τους αποκαλύπτει ότι στους περισσότερους από αυτούς αναγράφεται το serial number του αεροσκάφους από το οποίο προέρχονται. Θα περίμενε κανείς ότι οι φορείς αυτοί θα είχαν άμεση σχέση μόνο με τα σωζόμενα F-5 στη Μίκρα, αλλά αυτό απέχει πολύ από την πραγματικότητα! Γύρω μας βρίσκονταν φορείς προερχόμενοι από F-5 που είναι σε απόθεση ή έκθεση σε διάφορα μέρη της Ελλάδας, από αεροσκάφη που δεν ήλθαν ποτέ στην Ελλάδα ή -το πιο συγκινητικό- από F-5 που έχουν καταστραφεί σε αεροπορικά περιστατικά, κάποια εκ των οποίων κόστισαν τη ζωή των χειριστών τους... Ενδεικτικά αναφέρουμε το F-5A «64-13365» που συνετρίβη στο πεδίο βολής της 111ΠΜ στις 3/10/1974 σκοτώνοντας τον πιλότο του Υποσμηναγού (Ι) Βασίλειο Νταβαρίνο και το F-5B «64-13377» που συνετρίβη κατά την προσγείωση στην 113ΠΜ στις 5/7/1999 με αποτέλεσμα τον θάνατο του Σμηναγού (Ι) Σταύρου Σταματογιάννη και του Ανθυποσμηναγού (Ι) Παναγιώτη-Ιωάννη Δρίβα. Στην ίδια κατηγορία ανήκουν και φορείς από τα F-5A «63-8415» και «63-8418» που βγήκαν εκτός ενεργείας ύστερα από σύγκρουσή τους κατά την προσγείωση στην 111ΠΜ στις 12/2/1966, ευτυχώς δίχως απώλεια ζωής. Τέ-

F-5A «68-9058»

F-5A «70-1379» (αναγραφή στο κάθετο σταθερό «70379»).

F-5A «65-10485»

NF-5A «3012»

F-5A «63-8419»

F-5A «68-9068», με πολύ «προχωρημένο» διάκοσμο graffiti

F-5B «66-9230». Πρωταγωνίστησε σε ένα πολύ περίεργο συμβάν το καλοκαίρι του 1992, όταν ύστερα από εγκατάλειψη προσγειώθηκε ακυβέρνητο με την κοιλιά, σχεδόν άθικτο, στην παραλία της Επανομής!

35 C-47B «KP255»

ΙΣΤΟΡΙΑ

113ΠΜ, εκτίθε ενεργείας αεροσκάφη

NF-5A «3069»

F-5A «66-9135»

λος, υπάρχει φορέας του νορβηγικού F-5B «65-10595», το οποίο ποτέ δεν παρέλαβε η Πολεμική μας Αεροπορία! Αν κάποτε η 113ΠΜ δημιουργήσει έναν χώρο Μνήμης στον οποίο θα εκτίθενται ιστορικά έγγραφα και κειμήλιά της, σίγουρα οι φορείς κάποιων από αυτά τα αεροσκάφη θα έχουν μια τιμητική και άκρως συναισθηματική θέση σε αυτόν! Πολύ κοντά στην 113ΠΜ αλλά εκτός των ορίων της βρίσκονται δύο ενδιαφέροντα αεροσκάφη που αξίζουν έναν σύντομο σχολιασμό.

Από τον Ιούνιο του 2002 σε ένα πρατήριο υγρών καυσίμων πολύ κοντά στην 113ΠΜ βρίσκεται σε έκθεση το F-86E «19294». Το αεροσκάφος, αυθεντικό μέλος του ακροβατικού σμήνους «Ελληνική Φλόγα», αρχικά είχε παραχωρηθεί από την ΠΑ προς έκθεση στην Αερολέσχη Θεσσαλονίκης, η οποία όμως δεν στάθηκε ικανή να το αναδείξει όπως του άξιζε. Έτσι η ΑΛΘ το παραχώρησε σε ένα μέλος της που πραγματικά αναγνώριζε την ιστορική του αξία, για να το εκθέσει στο προαναφερθέν κατάστημα επί της οδού Θεσσαλονίκης-Περαίας. Το κατάστημα όμως έχει κλείσει από το 2016, με υπαρκτό τον κίνδυνο να καταστραφεί το F-86E. Θεωρούμε ότι η 113ΠΜ, ως Μονάδα από την οποία προήλθε το F-86E, έχει την υποχρέωση και παράλληλα την τύχη να το ανακτήσει άμεσα, να το συντηρήσει και να το εκθέσει εντός των εγκαταστάσεών της, κατά προτίμηση με τα αυθεντικά χρώματα της «Ελληνικής Φλόγας».

Στο ΚΕΔΑ Περαίας εκτίθεται το F-5A «70-1382». Βγήκε εκτός ενεργείας τον Οκτώβριο του 1999 στην 113ΠΜ και τουλάχιστον από τον Σεπτέμβριο του 2005 βρίσκεται στη σημερινή του θέση. Είναι βαμμένο με τριχρώμια τύπου Βιετνάμ και γκρι ρύγχος. Αναπαριστά το F-5A «66-9137», που από τις ιστορικές πληροφορίες που έχουμε πετούσε ο Υποσημναγός Ιωάννης Δινόπουλος κατά την αερομαχία της 22^{ης} Ιουλίου 1974 με δύο τουρκικά F-102A. Αυτή η υπόθεση είχε πρωτοειπωθεί από τον γράφοντα όταν άκουσε κατά τη θητεία του στην ΠΑ τη δήλωση αυτόπτη μάρτυρα ότι στο αεροσκάφος του Δινόπουλου ο υπόλογός του έβαψε μια κόκκινη ρίγα στο καθετο σταθερό μετά την κατάρριψη και σε συνδυασμό της μαρτυρίας με φωτογραφία του F-5A «66-9137» από το φωτοαρχείο της ΠΔΔ να

Φορείς-αναρτήρες προερχόμενοι από F-5 που βρίσκονται σε απόθεση ή έκθεση σε διάφορα μέρη της Ελλάδας, από αεροσκάφη που δεν ήλθαν ποτέ στην Ελλάδα ή από F-5 που έχουν καταστραφεί σε αεροπορικά περιστατικά.

F-4E «67-0345», το τελευταίο ελληνικό Phantom SRA που έσβησε τους κινητήρες του.

φέρει ακριβώς αυτό το διακριτικό. Φωτογραφία όμως του «66-9137» με τη συγκεκριμένη κόκκινη ρίγα υπάρχει από το 1972 στην 110 ΠΜ («Best Hit 1972»). Αν η συγκεκριμένη φωτογραφία είναι σωστά χρονολογημένη, τότε η παραπάνω υπόθεση είναι μάλλον λανθασμένη. Οφείλουμε όμως να τονίσουμε ότι το συγκεκριμένο αεροσκάφος έχει τόσες πιθανότητες να συμμετείχε στην αερομαχία όσες και τα υπόλοιπα ελληνικά F-5A που επιχειρούσαν τον Ιούλιο του 1974. Αν μάλιστα αποδειχτεί από κάποιο βιβλίο πτήσεων ότι εκείνη την περίοδο επιχειρούσε με την 337ΜΑΗ, τότε οι πιθανότητες αυξάνονται κατά πολύ!

Η 113ΠΜ έχει τη μοναδική ευκαιρία να παρουσιάσει μια πλήρη συλλογή των αεροσκαφών που επιχειρούσαν από τις εγκαταστάσεις της τις τελευταίες τέσσερις δεκαετίες, κάνοντας δύο απλές και πολύ οικονομικές κινήσεις.

Η πρώτη αφορά στη μεταφορά και έκθεση ενός αεροσκάφους Lockheed T-33A, τύπος που επιχειρούσε από εκεί από το 1985 έως το 1992. Η Αεροπορική Βάση ΣΕΔΕΣ μπορεί ίσως να διαθέσει το T-33A «53-5629» και να καλυφθεί έτσι γρήγορα και οικονομικά αυτό το κενό στη συλλογή αεροσκαφών της 113ΠΜ. Το αεροσκάφος είναι πλήρως δομικά, αλλά πρέπει οπωσδήποτε να βαφτεί με την αυθεντική παραγωγή του.

Η δεύτερη αφορά στη συντήρηση σε επίπεδο στατικής έκθεσης του C-47B «KP255», μιας και η 113ΠΜ αποτελεί για τα θρυλικά Dakota την τελευταία τους επιχειρησιακή βάση (Ιανουάριος 2003-Οκτώβριος 2008). Όπως και το T-33A, το C-47B είναι δομικά πλήρες και, τουλάχιστον σε πρώτη φάση, δεν χρειάζεται καμία παρέμβαση στο εσωτερικό του. Εξωτερικά θα απαιτηθεί εκ νέου επικάλυψη των πηδαλίων του και σίγουρα ένα φρεσκάρισμα της παραλλαγής του!

Κλείνοντας την αναφορά μας στην 113ΠΜ και τα καταπληκτικά της αεροσκάφη, θα θέλαμε να κάνουμε για μια ακόμη φορά έκκληση προς το

Μουσείο ΠΑ να μεταφέρει ένα F-5B από τη Θεσσαλονίκη στο Τατόι, να το συντηρήσει και να το εκθέσει όπως αξίζει στα τριάντα έξι χρόνια προσφοράς του τύπου στην Ελλάδα. Πιστεύουμε ότι το μοναδικό σωζόμενο διθέσιο F-5B «64-13378» από την πρώτη παρτίδα αεροσκαφών F-5 που παραλήφθηκαν το 1965, θα ήταν η καλύτερη επιλογή!

Με την ευκαιρία, να ευχαριστήσουμε και τους αναγνώστες της ΠΔΔ για τα πολλά θετικά σχόλια που έχουμε λάβει σχετικά με τη σειρά δημοσιευμάτων, που μας δίνει κίνητρο και δύναμη να συνεχίζουμε αυτό το έργο. **ΠΔΔ**

F-86E «19294», σε βενζινοδίκιο στη Θεσσαλονίκη! (4/2017, φωτογραφία Χρήστος Ευσταθίου).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΚΤΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ ΣΤΗΝ 113ΠΜ

Northrop F-5A Freedom Fighter	68-9068	70-1611	Republic F-84F Thunderstreak
63-8409	68-9075	70-1612	52-6866
63-8412	69-7174	70-1613	Douglas C-47A/B Dakota
63-8419	70-1379	Northrop RF-5A	49-2622
63-8420	70-1398	69-7167	KP255
63-8422	Northrop F-5B	69-7173	
64-13367	64-13378	NF-5A	
65-10485	66-9230	3012	
66-9135	68-9092	3069	
66-9164	70-1608	McDD F-4E Phantom II	
68-9058	70-1609	67-0345	